

Eesti keel ja meel pole kadunud veel

Göteborgis algab väikeste eestlaste õpetamine ja kasvatamine päevakodus «Tilluke». Päevakodu on olemas kolmandat aastat. Siia tuuakse lapsi alates poolteisest eluaastast viiel päeval nädalas.

«Tip-rap, tip-tap tilluke, lasteaed «Tilluke»!
Tipa tapa, siin ja sää!.
Kõlamas on lastehääl.
Tralalala lauluga,
lähem ma mängima,
Iga hommik kohtume,
päevakodus «Tilluke»».

Nii kõlab laul iga päeva alguses, kui kõik lapsed on kogunenud. Edasi tehakse kindlaks, milline on kuupäev, kuu ja nädalapäev. Mängitakse mõni mäng, minnakse välja või hakatakse midagi muud tegema.

Väikelaste päevakodus käib 12 eesti last (kuni seitsmenda eluaastani), vahel ka mõned vanemad lapsed. Päevases vahetuses töötab 2 kasvatajat, üks lapsevanem (vanavanem) ja pereema. «Tillukeses» valitseb eesti keel ja eesti meel. Mitu last pärineb perekondadest, kus ainult üks vanem on eestlane. Siiski räägivad kõik lapsed ilusat eesti keelt.

«Mängukooli lähem ma
endal sõpra otsima.
sää! on tore mängida, tule
sinagi siia.»

See on mängukooli laul. Mängukooli juhatab Helle Rodéhn, tema abilised on Ann Laas ja Heidi Nõmme.

Juhataja Helle Rodéhn selgitas, et siia tulevad lapsed, kes argipäeviti on rootsi lasteaias või emaga (vanaemaga) kodus. Tulevad, et ühiselt mängida, laulda, tantsida ja teha käsitööd. Kaks korda aastas, kevadel ja jõuludel esinevad mängukooli ning «Tillukese» lapsed Göteborgi Eesti Kooli peol. «Tillukese» ja mängukooli tegevus on peaaegu sama. Igal aastal tehakse mardisanti või maske-raadi. See on oodatud lõbu.

Mängukool on tegutsenud juba mitu aastat. Juhataja kurtis, et praegu on tal hoolealuseid ainult kaheksa. See pärast avaldatigi päevalehes kutse. On muidugi selge, kui palju nõuab Göteborgis (suuruselt Rootsi teine linn) vanematelt ja vanavanematelt hoolt, et toimetada lapsi eesti päevakodusse, mängukooli või kooli.

RAHVUSKESKNE KOOL

Göteborgi Eesti Kool töötab 1960. aastast. Klasse on kuus, need hõlmavad Rootsi kooli madal- ja keskastet. Õppetöö käib eesti ja rootsi keeles, eesmärk on, et kõik õpilased omandaksid vähemalt igapäevase eesti keele sõnavara. Samuti püütakse peale heade üldteadmiste õpetada Eesti maateadust, laulu ja ajalugu ning avada tee eesti kultuuri juurde.

Eesti Kool töötab Koolide Ülemvalitsuselt kinnituse saanud õppekava järgi ja kuulub Göteborgi Koolivalitsuse inspeksiooni alla. Toetust saab ta Rootsi riigilt ja Göteborgi kommunilt. Õpilastel on samad õigused ja sotsiaalsed soodustused nagu teistes koolides, õppemaksu ei ole.

Pärast kuut õppeaastat Eesti Koolis jätkavad õpilased Rootsi kõrgastmekoolides. Seal on õpilaste edukus korduvalt tõestanud Eesti Kooli kuulumist Rootsi koolide paremikku.

Eesti Kool asub Göteborgis Johannebergi kooli ruumes, kus on kasutada kõik õppevahendid, mis kuuluvad moodsa õppetegevuse juurde.

Kooli juhataja Evi Lepik selgitas: «Sügissemester algas meil nagu alati ühiskogunemisega, kus on kõikide klasside õpilased koos õptajate, vanemate ja vanavanematega. Ühiselt lauldakse «Önnista ja hoi!» ning «Hoi, Jumal, Eestit!», peetakse lühike palvus ja soovitakse õnne ning jõudu uueks õppeaastaks. Nüüd algab juba tõsine töö, mida meie koolis suhteliselt heades tingimustes on võimalik suhteliselt hästi teha. Seda soodustab klasside vähesus. Tunneme kõik üksteist juba aastaid, tunneme hästi ka kõiki lapsevanemaid.

Tänavu alustas esimeses klassis kuus last: Oscar Anderson, Markuss Hankins, Linda Jensen, Peter Jõgis, Linda Kutti ja Mats Miks.»

«Meie koolidest Stokholmis ja Göteborgis on läinud aastatel siinsele eesti ühiskonnale olnud aina rõõmu. Õppetöö ja majandamine on kulgenud sujuvalt ja koolid on läinud aastate jooksul ette valmis- tanud üle tuhande eesti algharidusega noore, kellest paljud on eesti ühiskonnas aktiivsed.»

Nii kirjutas «Eesti Päevalehes» Eesti Komitee ja Eesti Esinduse koolitoimkondade ning Stockholmis Eesti Kooli hoolekogu esimees Ivar Paljak.

Stockholmi kool laskis läinud kevadel välja esimese lennu 9. klassi lõpetajaid — 22 eesti noort, kes on omandanud eestiainelise keskhariduse. Seega kantakse hoolt oma rahvusest teadlike eestlaste järelekasvu eest Rootsis.

Rootsi ajakirjanduses on ka kirjutatud muredest, millest rääkis Göteborgi Eesti Kooli juhataja Evi Lepik: koolide kulud on ületanud riigi toetust. Kehtivate riigitoetuste reeglite järgi antakse koolidele toetust proportsioonis õpilaste arvuga. Iga õpilane võimaldab koolile praegu umbes 10 000 krooni riigitoetust. Et klassid eesti koolides on ligemalt poole väiksemad kui mujal, laekub eesti koolidele ka poole vähem toetust. Madalamas ja keskastmes on riik võimaldanud eesti koolidele lisatoetust, mis on katnud puudujäägid. Kõrgastmes seda erandit pole siiski tehtud.

Läbirääkimised valitsusega kestavad.

Kui Rootsi koolivõimud pole nõus puudujääki katma, astub eesti ühiskond ise appi. Selles olukorras otsustas kooli hoolekogu koostöös Sõprade Seltsi ja lastevanemate komiteega läbi viia «Stockholmi Eesti Kooli tuhande krooni aktsiooni».

Rootsis loodetakse aktsioonini õnnestumist, sest see näitab, kui palju eestlasi peab Välis-Eesti ainsat täisajaga kooli — mille jaoks loa saamine võttis 23 aastat — küllalt vajalikuks ning kingib oma 1000 krooni.

Ka Göteborgi Eesti Koolil on kavas selline abistamisaktsioon.

Jääb vaid loota, et riik suurendab toetusi, abistamisaktsioonid õnnestuvad ning eesti keelse hariduse arendamine ei katke majanduslikel põhjustel.

